

چکیده: در این مطالعه واحدهای کربناته سازند لار (ژوراسیک بالایی) در سه مقطع تحت‌الارضی شامل گمانه‌های BH9، BH10 و GV1. واقع در محل سد گلورد در جنوب بهشهر مورد بررسی قرار گرفته است. سازند لار در محدوده مورد مطالعه از دو واحد مجزا شامل سنگ آهک سفید بالایی و دولومیت خاکستری زیرین تشکیل شده است. این سازند به‌طور هم‌شیب بر روی سازند شمشک قرار گرفته است. تعداد ۱۳ میکروفاسیس از مادستون تا گرینستون و باندستون در این سازند تشخیص داده شده است که در چهار گروه محیطی دریای باز، پشته‌های سدی، لاگون و پهنه‌های جزرومدی قرار می‌گیرند. سازند لار علاوه بر دیاژنز دریایی تحت‌تأثیر دیاژنز متئوریک و تدفینی در سیستم دیاژنتیکی نیمه بسته تا باز قرار گرفته است. از بین فرایندهای دیاژنزی، انحلال، کارستی شدن و دولومیتی شدن از اهمیت بالاتری برخوردار می‌باشند. سیمای کارستی مشاهده‌شده در منطقه شامل کارن، آب فروچاله، غارها و غارچه‌ها و چشمه‌های کارستی می‌باشد. اغلب این اشکال در سنگ‌های آهکی سازند لار یا مرز زیرین آن با واحد دولومیتی تشکیل شده‌اند. مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در توسعه کارست در این سازند تکتونیک، لیتولوژی و دیاژنز به‌خصوص انحلال و دولومیتی شدن است. بر اساس مطالعات هیدروژئوشیمی، سیستم جریان موجود در چشمه‌های کارستی محدوده غالباً از نوع مجرای افشان می‌باشد. تیپ آب زیرزمینی محدوده نیز بیشتر از نوع بی‌کربنات کلسیم است. واحدهای آهکی و همچنین دولومیتی سازند لار سنگ منشأ اصلی آب زیرزمینی محدوده به‌ویژه چشمه‌ها را تشکیل می‌دهند. در بررسی‌های ژئوشیمی، رسم مقادیر عناصر فرعی و نیز نسبت‌های Sr/Mn و Na/Mn در طول ستون چینه‌شناسی سازند لار در گمانه GV1، نشان می‌دهد که ژئوشیمی به شناسایی پهنه‌های کارستی و روند توسعه آن‌ها کمک فراوانی می‌نماید.

وزارت نیرو
شرکت مدیریت منابع آب ایران
شرکت آب منطقه‌ای مازندران
گروه تحقیقات و پژوهش‌های کاربردی

خلاصه گزارش طرح

محیط رسوبی و دیاژنز سازند لار با تأکید بر روند کارستی شدن آن در مخزن سد گلورد و حوضه آبریز نکارود

پژوهشگر
شهرام شریعتی
داور طرح
خلیل‌الله فقهی

تاریخ انتشار

۱۳۹۶